

๓

ภารกิจที่วัดปากน้ำ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นสถานที่
ที่หลวงปู่ทำวิชาและปักหลักเผยแผ่
พระพุทธศาสนา วิชาธรรมกาย ตลอด
ชีวิต และเป็น ๑ ใน ๖ ของสถานที่
ประดิษฐานรูปหล่อทองคำพระมงคล-
เทพมุนี

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ในราวกลางปี พ.ศ. ๒๔๖๑ (กลางรัชกาลที่ ๖) สมเด็จพระวันรัต (เพื่อน ตีสสที่ตมมหาเถระ) วัดพระเชตุพนฯ พระอาจารย์องค์หนึ่งของหลวงปู่ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าคณะอำเภอภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี เล็งเห็นความเป็นผู้นำของหลวงปู่ จึงแต่งตั้งให้หลวงปู่เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ซึ่งเป็นพระอารามหลวงเก่าแก่ สถาปนาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

หลวงปู่เดินทางจากวัดพระเชตุพนฯ ไปยังวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ โดยเรือยนต์หลวงของกรมการศาสนา และมีพระอนุจร (พระลูกวัด, ผู้ติดตาม) ไปด้วย ๔ รูป

เมื่อไปถึงวัดปากน้ำ หลวงปู่ก็พบว่า วัดปากน้ำอยู่ในสภาพที่ชำรุดทรุดโทรมมาก เป็นกึ่งวัดร้าง และมีพระภิกษุประจำวัดอยู่ ๑๓ รูป

พัฒนาวัด

การพัฒนาวัดในทัศนะของหลวงปู่ก็คือการพัฒนาประเทศชาติ ถ้าวัดสะอาดสะอาด ใจเจริญตาเจริญใจ บุคคลากรในวัดมีระเบียบวินัย คนก็อยากจะเข้าวัด เมื่อ

เข้าวัดแล้วก็จะได้พัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น และเมื่อประชาชน อยู่ในศีลในธรรม สังคมประเทศชาติก็จะสงบสุขไปโดยปริยาย

ในระยะแรก การบริหารและพัฒนาวัดของหลวงปู่ไม่ราบรื่นนัก เนื่องจากพระภิกษุที่อยู่มาก่อนยังไม่ให้ความร่วมมือและชาวบ้านแถบนั้นมีอริยาคัยเป็นนักเลง แต่หลวงปู่ ท่านมีนิสัยของนักพัฒนา ท่านชอบความเจริญก้าวหน้า และชอบทำตนให้เป็นประโยชน์ ดังที่ท่านมักกล่าวว่า “อยู่ที่ไหนก็ให้ทาน บริจาคทานเรื่อยไป ไม่ทำอะไรก็สอนหนังสือหนังสือ หา สงเคราะห์อ่อนุเคราะห์หูกุลบุตร” ดังนั้นไม่ว่าจะมีอุปสรรคอย่างไร ท่านก็ไม่ย่อท้อ มุ่งมั่นที่จะทำนุบำรุง วัดปากน้ำขึ้นมาใหม่ โดยให้ความสำคัญแก่การสร้างคนให้เป็นคนดีเป็นหลัก ส่วนการก่อสร้างเสนาสนะ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ล้วนเป็นไปเพื่อสนับสนุนการสร้างคนทั้งสิ้น

แนวทางในการสร้างคนของหลวงปู่ คือ ให้การศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาสติปัญญา ควบคู่ไปกับการพัฒนาจิตใจโดยการเจริญสมาธิภาวนา

สำหรับพระภิกษุสามเณร หลวงปู่ท่านก็ให้การอบรมสั่งสอนและดูแลอย่างใกล้ชิด ให้เจริญสมาธิภาวนา

และฝึกฝนอบรมตนเองตามพระธรรมวินัย นอกจากนี้ ท่านยังสนับสนุนพระภิกษุสามเณรให้ศึกษาทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ ไม่ปล่อยให้อยู่ว่าง ๆ ใครไม่ศึกษา ไม่ปฏิบัติ ก็ให้ทำหน้าที่อื่น

หลวงปู่ท่านตั้งใจพัฒนาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ จนกระทั่งกลายเป็นอารามหลวงที่สำคัญและใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง มีพระภิกษุสามเณรและอุบาสกอุบาสิการวมแล้วเป็นจำนวนนับพัน

ไหวสีนา

๒๘

ในเรื่องความเป็นอยู่ของสมาชิกในวัด หลวงปู่ให้สร้างกุฏิที่พักสำหรับพระภิกษุสามเณรอย่างเพียงพอ และมีเครื่องอำนวยความสะดวกพอควรแก่ภาวะของนักบวช พระภิกษุสามเณรที่เข้ามาอยู่ในบารมีธรรมของท่าน ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เลย ท่านดูแลทุกอย่าง ตั้งแต่เครื่องนุ่งห่ม สบง จีวร นอกจากนี้ท่านยังให้ตั้งโรงครัวเพื่อรับภาระเรื่องการขบฉัน ทำให้พระภิกษุสามเณรไม่ต้องกังวลเรื่องภัตตาหารแต่อย่างใด จะได้มีเวลาศึกษาและปฏิบัติธรรมอย่างเต็มที่

หลวงปู่ท่านเลี้ยงพระมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๑ จนกระทั่งมรณภาพ ทำให้วัดปากน้ำในสมัยนั้นมีพระภิกษุสามเณรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพิ่มจาก ๒๐-๓๐ รูป ไป

จนถึง ๕๐๐ กว่ารูป สมดังที่ท่านได้ปฏิญาณในพระอุโบสถ
เมื่อครั้งที่เข้ามาปกครองวัดปากน้ำว่า “บรรพชิตที่ยังไม่มา
ขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข”

เมื่อใครพูดถึงจำนวนพระภิกษุสามเณรว่ามากเกินไป ท่านจะหัวเราะด้วยความดีใจแล้วพูดว่า “เห็นคุณพระ
ศาสนาไหมล่ะ” และท่านไม่เคยกลัวว่าจะเลี้ยงไม่ไหว ได้
แต่พูดว่า “ไหวสิน่า”

สร้างโรงเรียน

• สร้างโรงเรียนราษฎร์สำหรับเด็กชาวบ้าน

หลวงปู่ท่านเห็นว่าในละแวกนั้นมีเด็ก ๆ ที่ไม่ได้
เรียนหนังสือเป็นจำนวนมาก เด็กพวกนี้มักมาวิ่งเล่นส่ง
เสียงเอะอะในวัด บางทีก็มาyingนกกัน เมื่อท่านเห็นเด็ก
พวกนี้แล้ว ท่านก็ปรารภว่า “เด็ก ๆ ที่ไร้การศึกษาเป็นคน
รกรากติ มาเที่ยวรังแกวัด ต่อไปก็กลายเป็นพาล” ด้วย
ความเมตตาท่านจึงดำริให้ตั้งโรงเรียนขึ้น เพื่ออนุเคราะห์
ให้เด็ก ๆ ได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน ซึ่ง
ปรากฏว่าได้รับการสนับสนุนจากผู้มีจิตศรัทธาจำนวนมาก
ทางราชการก็ส่งเสริม ทำให้ชาวบ้านแถบนั้นซาบซึ้งใน
อุปการคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ต่อมาเมื่อทางราชการจัดตั้งโรงเรียนตามพระราช-
บัญญัติประถมศึกษา ท่านจึงยกเลิกงานด้านนี้ และหันมา
ดูแลเรื่องการศึกษาให้นักธรรมและบาลี

• สร้างโรงเรียนปริยัติธรรม

สำหรับการเรียนของพระภิกษุสามเณรนั้น ท่านจัด
ให้มีการเรียนการสอนนักธรรมและบาลีประจำสำนัก โดย
จัดหาครูมาให้ และให้สร้างโรงเรียนปริยัติธรรมเป็นอาคาร
๓ ชั้น จุผู้เรียนได้นับพัน สองชั้นล่างสำหรับเรียนปริยัติ ชั้น
บนจัดเป็นห้องโถงสำหรับปฏิบัติธรรม มีห้องน้ำทุกชั้น มี
ไฟฟ้า มีพัดลม มีเครื่องตกแต่งอาคารครบถ้วน และมี
อุปกรณ์การศึกษาพร้อมบริบูรณ์ ช่วยให้พระภิกษุสามเณร
มีที่ศึกษาเล่าเรียนที่สะดวกสบายและทันสมัย

อาคารหลังนี้ได้ชื่อว่าเป็นตึกที่ทันสมัยที่สุดใน
แถบนั้น สิ้นค่าก่อสร้างถึง ๒ ล้าน ๕ แสนกว่าบาท นับว่า
เป็นเงินจำนวนมหาศาลในสมัยนั้น

เมื่อโรงเรียนสร้างเสร็จสมบูรณ์ ทางคณะสงฆ์ก็มาใช้
อาคารหลังนี้เป็นสนามสอบนักธรรมและธรรมศึกษา
สำหรับอำเภอภาษีเจริญเป็นประจำทุกปี โดยหลวงปู่ได้จัด
เลี้ยงภัตตาหารเพลแก่พระภิกษุสามเณรที่มาสอบด้วย

นอกจากสนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุสามเณร วัดปากน้ำแล้ว หลวงปู่ท่านยังเป็นกำลังสำคัญของพระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตโต ป.ธ.๙) ในการหาทุนเพื่อก่อตั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของคณะสงฆ์ไทย คือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หรือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในปัจจุบัน

ทำงานทางใจ

แม้หลวงปู่ท่านจะสนับสนุนงานในด้านต่าง ๆ จนกระทั่งทำให้วัดปากน้ำมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น แต่งานที่หลวงปู่ให้ความสำคัญและให้เวลามากที่สุด คือ งานทำสมาธิเจริญภาวนา ซึ่งเป็นการทำงานทางใจที่มีเป้าหมายในการกำจัดกิเลสอาสวะ อันเป็นเหตุแห่งความทุกข์และความเบียดเบียนให้หมดสิ้นไป และในขณะเดียวกันท่านก็ใช้วิชาธรรมกายช่วยแก้ไขความทุกข์ยากเดือดร้อนของเพื่อนมนุษย์ด้วย

ทุก ๆ วัน หลวงปู่จะบำเพ็ญกิจภาวนาพร้อมกับพระภิกษุสามเณร แม่ชี และอุบาสิกา ในโรงงานทำวิชา*

*สถานที่ศึกษาวิชาธรรมกายชั้นสูง ศึกษาตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยแบ่งผู้ทำวิชาเป็นผลัดเหมือนการทำงานเป็นกะของโรงงาน

ซึ่งเป็นกุฏิหลังใหญ่แบ่งเป็น ๒ ห้อง ห้องหนึ่งเป็นห้องของ
หลวงปู่กับพระอีกประมาณ ๓๐ รูป ส่วนอีกห้องหนึ่งเป็น
ห้องของแม่ชีและอุบาสิกาทิถิอศีล ๘ ราว ๆ ๓๐ คน ผู้ที่
อยู่ในห้องทั้งสองต่างมองไม่เห็นกัน ที่ผนังกันระหว่าง ๒
ห้อง มีช่องเล็ก ๆ ไว้สำหรับหลวงปู่ส่งงาน

การทำวิชชาสมัยนั้น ในยามปกติจะทำพลัดละ ๔
ชั่วโมง โดยสลับเปลี่ยนกันทำอย่างต่อเนื่องไม่มีหยุดตลอด
๒๔ ชั่วโมง แต่ในยามสงครามโลกทำวิชชาพลัดละ ๖
ชั่วโมง